

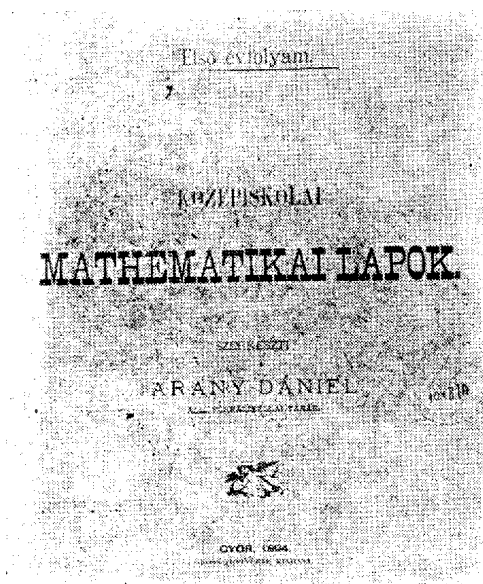
75 éve

indult újtára a „Középiskolai Matematikai Lapok”

Minden számunk borítólapjának belső oldalán olvassuk:

ALAPÍTOTTA: ARANY DÁNIEL 1894-BEN

Olvassuk és keveset gondolunk arra, mennyi remény és remegés kísérte ezt a biztosnak egyáltalán nem mondható siker elé néző vállalkozást. A nagy alakú, vékony füzet címlapján a mai szemnek már kissé szokatlan betűvel valóban ez áll: „Első évfolyam” és alul: „Győr, 1894.” Tovább lapozva az első fejléccen viszont ez olvasható: „1. évfolyam. – Mutatványszám. Győr, 1893. December 1-én.” És csak ezt követi az 1. évfolyam 1–6. száma.



A második évfolyam – már olyan alakban, mint a mostani lapé is – 1894. szeptemberében indul el és július, augusztus kivételével minden hónapban megjelenik. „Anyagi siker nem koronázta ugyan vállalatunkat, de az erkölcsi siker teljesnek mondható, . . .” vallja az első szám címlapján az előfizetési felhívás, majd: „Ily nagy sikertől felbátorodva elhatároztuk, hogy a »Középiskolai Matematikai Lapok« második évfolyamát megindítjuk.”

A harmadik évfolyam 6. száma újabb változást jelent be. „... a várva várt siker bár lassú, de biztos lépésekkel megjött.” – írja *Arany Dániel* búcsúzásul, mert alább bejelenti: „... folyóiratomat utódom, *Rátz László*, budapesti főgymnasiumi tanár ur szakavatott vezetésére bízom.” De megmarad főmunkatársnak. Igaz, hogy akkor Debreczen, Fülek, Gilád, Győr, Kaposvár, Kecskemét, Losoncz, Nyíregyháza, Nyitra, Pécs (leggyakrabban), Rimaszombat, S.-A.-Újhely, Szamos-Újvár, Székely-Udvarhely, Székesfehérvár megjelölések közt elég ritkán találjuk egy-egy megoldó neve mellett Budapestet, mégis a lap fejlődését a fővárosi légkör jobban biztosítja.

De a főmunkatárs cím csupán. Arany Dániel szép feladatai végigkísérik a Középiskolai Matematikai Lapokat, míg csak az első világháború miatt meg nem szűnik. Sőt a hosszabb szünet után, 1925-ben Faragó Andor szerkesztésében újra induló „Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok”-nak újra rendszeres munkatársai közt találjuk Arany Dánielt, akinek lelkes kezdeményezését az újabb viharok sem tudták elsöpörni. Sőt minden újra indulás újabb lendületet adott neki, újabb kezdeményezései születtek a tanuló ifjúság érdeklődésének fokozására és kielégítésére, a tanárok munkájának segítésére.

Legméltóbban talán avval ünnepeljük az évfordulót, ha bemutatjuk az első évfolyam három feladatát, és buzdítjuk olvasóinkat azok megoldására.

„Adva lévén két kör és egy egyenes AB , húzassék ez utóbbival párhuzamos szelője a két körnek oly módon, hogy a körökből kivágott húrok összege egyenlő legyen adott hosszúsággal.”

„Az

$$a = \frac{ax + cy}{bz + 1}, \quad b = \frac{bx + y}{bz + 1}, \quad c = \frac{az + c}{bz + 1},$$

egyenletrendszer megoldandó x , y és z szerint, ha $a \leq bc$.”

(*Kürschák Józseftől*)

Ha az $(ABCD)$ symbolum¹ az $\frac{AC}{BC} : \frac{AD}{BD}$ kifejezést jelenti, mely értékei lesznek a symbolumnak, ha benne az A , B , C és D betűket permutáljuk.”

¹Mai fogalmazásban a „symbolum” szó helyén „jelölés”-t íránk. A , B , C és D egy egyenes pontjait jelölik. Természetesen törekedjenek az olvasók minél rövidebb úton válaszolni a kérdésre. – Megoldások „Jubileumi I. (ill. II., III.) feladat” megjelöléssel küldhetők be. (Szerk.)